

**Національна академія аграрних наук України  
Національний науковий центр  
«Інститут аграрної економіки»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного наукового  
центру «Інститут аграрної економіки»  
протокол № \_\_\_\_  
від «\_\_» \_\_\_\_\_ 2022 р.

Голова вченої ради ННЦ ІАЕ,  
Директор ННЦ ІАЕ

\_\_\_\_\_ Ю.О.Лупенко

## **ПРОЄКТ**

### **ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА**

#### **«Аграрна економіка»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 ЕКОНОМІКА
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ

Київ 2022

## ВСТУП

Освітньо-наукова програма розроблена проектною (робочою) групою у складі:

**Керівник проектної групи (гарант):**

**Пугачов Микола Іванович**, доктор економічних наук, професор, академік НААН України, заступник директора з наукової роботи

**Члени проектної групи:**

**Духницький Богдан Володимирович**, доктор економічних наук, старший науковий співробітник відділу економіки аграрного виробництва та міжнародної інтеграції

**Захарчук Олександр Васильович**, доктор економічних наук, професор, завідувач відділу інвестиційного та матеріально-технічного забезпечення

**Козак Ольга Василівна**, доктор економічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу економіки аграрного виробництва та міжнародної інтеграції

**Сало Інна Анатоліївна**, доктор економічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу ціноутворення та аграрного ринку

**Ходаківська Ольга Василівна**, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН, заступник директора, завідувач відділу земельних відносин та природокористування

**Черемісіна Світлана Георгіївна**, доктор економічних наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу ціноутворення та аграрного ринку

**Залучені**

**Корінець Роман Ярославович**, кандидат економічних наук, директор Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України

**Курило Людмила Ізидорівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу та управління бізнесом, Національний університет "Києво-Могилянська академія"

**Новіков Геннадій Володимирович**, кандидат технічних наук, голова громадської спілки "Аграрний союз України".

**Шаповал Богдан Сергійович**, здобувач доктора філософії ННЦ «ІАЕ», здобувач вищої освіти

**Моніторинг та періодичний перегляд освітньо-наукової програми** проводиться за участі стейкхолдерів:

- Аграрний Союз України
- Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України
- Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
- Національна академія аграрних наук України
- Заклади вищої освіти.

**I. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО - НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**  
**підготовки доктора філософії в галузі «Соціальні та поведінкові науки»**  
**зі спеціальності 051 «Економіка»**

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Повна назва наукової установи</b>	Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
<b>Структурний підрозділ</b>	Відділ економіки аграрного виробництва та міжнародної інтеграції
<b>Рівень вищої освіти</b>	Третій (освітньо-науковий) рівень
<b>Ступінь вищої освіти мовою оригіналу</b>	Доктор філософії
<b>Галузь знань</b>	05 – Соціальні та поведінкові науки
<b>Спеціальність</b>	051 – Економіка
<b>Офіційна назва освітньої програми</b>	Аграрна економіка
<b>Форма здобуття освіти</b>	Очна (денна, вечірня), заочна
<b>Освітня кваліфікація</b>	Доктор філософії з економіки
<b>Кваліфікація в дипломі</b>	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність – 051 Економіка
<b>Тип диплому</b>	Диплом доктора філософії
<b>Обсяг освітньої програми</b>	48 кредитів ЄКТС
<b>Термін навчання</b>	4 роки
<b>Цикл / рівень</b>	QF for ENEA – третій цикл, EQF for LLL – 8 рівень; НРК України – 8 рівень
<b>Передумови</b>	Наявність освітнього ступеня «магістр». Умови прийому на програму регламентуються Правилами прийому до аспірантури ННЦ «Інститут аграрної економіки»
<b>Мова (и) навчання та оцінювання</b>	Українська, англійська
<b>Термін дії освітньої програми</b>	4 роки
<b>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</b>	<a href="http://www.iae.org.ua/training/aspirant/specialties/051-ekonomika.html">http://www.iae.org.ua/training/aspirant/specialties/051-ekonomika.html</a>

<b>2. Мета освітньо-наукової програми</b>	
<p>Метою є підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 051 «Економіка», здатного продукувати нові ідеї в галузі аграрної економіки, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p>	
<b>3. Характеристика програми</b>	
<b>Предметна область</b>	<p><i>Об'єкт діяльності (дослідження)</i>, теорія, методологія наукових досліджень, феномени, явища і проблеми сучасних економічних процесів та систем.</p> <p><i>Цілі навчання</i>: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та /або професійної практики.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області</i>: загальні закони, закономірності та тенденції соціально-економічного розвитку, мотивація та поведінка суб'єктів ринку; теорії мікро-, макро-і міжнародної економіки; кількісні методи в економічних дослідженнях; інституціональний, міждисциплінарний та історичний аналіз соціально-економічних явищ та процесів; розробка та обґрунтування економічних рішень; регулювання та управління багаторівневими господарськими системами.</p> <p><i>Методи, методики та технології</i>: методи мікро- та макроекономічних досліджень, комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування, управління проектами, цифрові технології, методи і технології науково-педагогічної діяльності.</p> <p><i>Інструментарій та обладнання</i> інформаційно-комунікаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення, прилади та обладнання, необхідні для виконання наукових досліджень у сфері економіки.</p>
<b>Орієнтація освітньої програми</b>	<p>Освітньо-наукова. Наукові дослідження з новими та удосконаленими, практично-спрямованими і цінними теоретичними і методичними результатами.</p>
<b>Основний фокус освітньої програми</b>	<p>Орієнтована на створення нового знання у галузі економіки та аграрної економіки зокрема, оновлення методології економічного аналізу, розробки на цій основі практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності підприємств, організацій, установ, аграрного сектора економіки України, а також підвищення ефективності економічної політики держави в цілому.</p>

<p><b>Особливості програми</b></p>	<p><b>Освітня складова програми</b> передбачає 48 кредитів ЄКТС, з яких:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 36 кредитів ЄКТС для обов’язкових навчальних дисциплін, в тому числі 4 кредитів ЄКТС, спрямованих на оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, 6 кредитів ЄКТС – на розвиток мовних компетентностей; 11 кредитів ЄКТС - на розвиток дослідницьких компетентностей; 12 кредитів ЄКТС – для здобуття глибоких знань зі спеціальності.</li> <li>• 12 кредитів ЄКТС передбачено на вибіркові навчальні дисципліни, що посилює цикл професійної підготовки. Вибіркова частина програми уможливує право вибору навчальних дисциплін, з врахуванням індивідуальних потреб аспірантів.</li> </ul> <p><b>Наукова складова програми</b> передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом або двох наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації.</p> <p>Ця складова програми не вимірюється кредитами ЄКТС, а оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є складовою частиною навчального плану. Особливістю програми є навчання за індивідуальним навчальним планом аспірантів. Окремі складові власних досліджень аспіранти можуть виконувати при практичних заняттях.</p>
<p><b>4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</b></p>	
<p><b>Працевлаштування</b></p>	<p>Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах вищої освіти, інших посадах, що потребують кваліфікації доктора філософії з економіки, зокрема на посадах наукових консультантів, експертів, аналітиків у дослідницьких установах і підрозділах підприємств, установ, організацій. Робота за національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>2310. Викладачі університетів та вищих навчальних закладів.</li> <li>2419.3. Професіонали державної служби.</li> <li>244 Професіонали в галузі економіки</li> <li>2441.1. Наукові співробітники (економіка)</li> <li>2441.2. Економісти</li> <li>1231. Керівники економічних підрозділів</li> </ul> <p>Випускник може обіймати інші посади відповідно до професійних назв робіт, що характеризуються спеціальними професійними компетентностями.</p> <p>Випускники аспірантури працевлаштовуються у Міністерстві аграрної політики та продовольства України, е</p>

	Міністерстві економіки України, Антимонопольному комітеті України, департаментах економічного розвитку центральних органів державного управління, місцевого самоврядування, а також на підприємства різних форм власності та різних видів економічної діяльності.
<b>Продовження освіти</b>	освітньо-наукові програми на 8-му рівні НРК України у споріднених галузях наукових знань; освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі, за кордоном), що містять додаткові освітні компоненти; здобуття наукового ступеня доктора наук.
<b>5. Викладання та оцінювання</b>	
<b>Викладання та навчання</b>	Комбінація лекцій, практичних занять, виконання проектів, аналітичних, дослідницьких робіт. Проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання. Навчання з використанням елементів дистанційних та інтерактивних технологій навчання. Тісна співпраця аспірантів зі своїми науковими керівниками; дослідницька робота у відділах Залучення до консультування аспірантів відомих фахівців у галузі науки та практики. Інформаційна підтримка щодо участі аспірантів у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій, грантів (у тому числі міжнародних). Безпосередня участь у виконанні науково-дослідних робіт.
<b>Підходи до викладання та навчання</b>	Аспірантоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване та міждисциплінарне навчання, електронно-дистанційне навчання, самонавчання.
<b>Оцінювання</b>	<b>Освітня складова програми.</b> Система контролю оволодіння аспірантами дисциплінами освітньо-наукової програми складається з поточного та підсумкового видів контролю. Поточний контроль має на меті отримання оперативних даних про рівень знань аспірантів і якість сформованих компетентностей. Він передбачає застосування комплексу методів оцінювання: усне опитування, тестовий контроль, виконання проектних завдань, тощо. Підсумковий контроль знань у вигляді екзамену /заліку і проводиться як форма оцінювання рівня засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни. <b>Наукова складова програми.</b> Оцінювання наукової діяльності аспірантів здійснюється на основі кількісних та якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у наукових конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи аспіранта. Звіти аспірантів за результатами виконання індивідуального плану

	що півроку затверджуються на засіданні відділів та науково-методологічних семінарів з відповідною рекомендацією.
<b>Форма контролю успішності навчання аспіранта (здобувача)</b>	<p><b>Освітня складова програми.</b> Підсумковий контроль успішності навчання аспіранта проводиться у формі:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- екзаменів – за результатами вивчення таких обов’язкових дисциплін освітньої програми, як філософія та фахова іноземна мова, а також екзамен за результатами вивчення дисциплін професійної підготовки;</li> <li>- заліків – за результатами вивчення всіх інших дисциплін передбачених навчальним планом.</li> </ul> <p><b>Наукова складова програми.</b> Кінцевим результатом навчання аспіранта (здобувача) є належним чином оформлений, за результатами наукових досліджень, рукопис дисертації, її публічний захист та присудження йому наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка» в галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки».</p>
<b>Форми атестації здобувачів вищої освіти</b>	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
<b>Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії</b>	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, яке пропонує розв’язання комплексної проблеми в сфері економіки або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та / або професійної практики.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p>
<b>6. Програмні компетентності</b>	
<b>Інтегральна компетентність</b>	Здатність продукувати нові ідеї, розв’язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та / або професійної практики.
<b>Загальні компетентності (ЗК)</b>	<p><b>ЗК01.</b> Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p><b>ЗК02.</b> Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p><b>ЗК03.</b> Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p><b>ЗК04.</b> Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p><b>ЗК05.</b> Здатність розв’язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p>
<b>Спеціальні (фахові)</b>	<b>СК01.</b> Здатність виконувати оригінальні дослідження,

<b>компетентності (СК)</b>	<p>досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.</p> <p><b>СК02.</b> Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та /або інноваційних розробок українською та англійською мовами.</p> <p><b>СК03.</b> Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.</p> <p><b>СК04.</b> Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.</p> <p><b>СК05.</b> Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.</p> <p><b>СК06.</b> Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.</p> <p><b>СК07.</b> Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.</p> <p><b>СК08.</b> Здатність узгоджувати цілі окремого економічного суб'єкта в аграрному секторі економіки із цілями розвитку галузі, економіки та цілями забезпечення сталого розвитку, в тому числі у глобальному вимірі; оцінювати вплив їх економічних рішень на стратегії поведінки інших економічних суб'єктів та зміну економічної системи в цілому.</p>
----------------------------	--

### **7. Програмні результати навчання**

**РН01.** Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

**РН02.** Розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

**РН03.** Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі



соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та /або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

**РН04.** Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та /або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

**РН05.** Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та /або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

**РН06.** Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

**РН07.** Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

**РН08.** Планувати і виконувати емпіричні та /або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

**РН09.** Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та /або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

**РН10.** Виявляти економічні проблеми в сфері аграрної економіки та її господарюючих одиниць, визначати відповідні їм наукові завдання, обирати методи для їх розв'язання та обґрунтовувати відповідні економічні рішення на засадах узгодження цілей та інтересів окремих економічних суб'єктів із цілями розвитку галузі, економіки та цілями забезпечення сталого розвитку.

## **8. Ресурсне забезпечення реалізації програми**

### **8.1. Кадрове забезпечення**

Реалізацію освітньо-наукової програми забезпечують викладачі, які мають наукові ступені кандидата та доктора наук. Для забезпечення відповідності наукових досліджень аспірантів вимогам соціо-економічного середовища проводяться тематичні майстер-класи та відкриті лекції представників бізнесу, органів влади, громадських професійних об'єднань та організацій.

## **8.2. Навчально-методичне забезпечення**

Всі освітні компоненти освітньо-наукової програми забезпечені навчально-методичними матеріалами (робочими програмами, презентаційними матеріалами, посібники, монографії, методичні рекомендації) зміст яких відповідає змісту освітніх компонент та які є у вільному доступі для аспірантів та викладачів.

На офіційному веб-сайті Інституту розміщена вся необхідна інформація про освітньо-наукову діяльність, освітньо-наукову програму, навчання в аспірантурі, правила прийому до аспірантури, процедуру вступу, захисту дисертації тощо.

Комунікація між аспірантами, науковими керівниками, адміністративним персоналом відбувається з використанням внутрішньої електронної платформи комунікації, ресурсів електронної пошти, OTT-сервісів, засобів рухомого і нерухомого телефонного зв'язку.

Інститут є засновником Міжнародного науково-виробничого журналу «Економіка АПК», який включено до Переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з економічних наук (наказ Міністерства освіти і науки України №975 від 11.07.2019 р.) та науково-виробничого журналу "Облік і фінанси", який є провідним фаховим виданням з фінансів та обліку для галузей агропромислового виробництва (Категорія «Б» з економічних наук).

## **8.3. Інформаційне забезпечення**

### ***Статистичні бази даних.***

1. База даних "Економіка", яка містить основні показники господарської діяльності сільськогосподарських підприємств України за 1986-2016 рр. (з 2017 року змінено звітність форми 50 сг).

2. База даних "Малі підприємства", яка містить основні показники господарської діяльності малих підприємств (фермерських господарств) України (2007-20016 рр).

3. База даних «Виробництво та реалізація основних видів сільськогосподарської продукції» містить:

- щомісячні обсяги та ціни реалізації основних видів сільськогосподарської продукції за каналами реалізації продукції (1999-2021 рр);

- щорічні обсяги та ціни реалізації основних видів сільськогосподарської продукції підприємств за каналами реалізації продукції (1999-2021 рр);

- посівні площі та збір урожаю сільськогосподарських культур, плодючих та виноградних насаджень в Україні за категоріями господарств (підприємства, фермерські господарства, господарства населення) за 1999-2021 рр.

- щомісячне виробництво основних продуктів тваринництва і чисельність поголів'я худоби та птиці в Україні за основними товаровиробниками (підприємства, господарства населення) за 1999-2021 рр.

4. База даних "Експорт-імпорт сільськогосподарської продукції та продуктів харчування", що містить інформацію про експорт та імпорт відповідної продукції за період 1995-2021 р. Інформація за 1995-2020 р. представлена за роками, а за 2001 – 2021 р. – помісячно. Створене програмне забезпечення дозволяє зробити довільну вибірку з бази даних.

### ***База даних «Бібліотека ІАЕ» (м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10)***

Складається з двох блоків: праці співробітників інституту; надходження до бібліотеки. Блок «Надходження до бібліотеки» містить літературу, яка з'являється

у бібліотеці ІАЕ. У блоці «Праці співробітників інституту» знаходяться публікації співробітників.

Офіційний сайт Інституту: <http://iae.org.ua/>

#### **8.4. Матеріально-технічне забезпечення**

##### *Технічні засоби*

Мультимедійний проектор NEC NP216 [3D]; ноутбуки HP Pavilion Laptop Model 15-cw1005ua - 2 шт., ноутбук Acer Aspire N17C4; Sopar Slim настінний з механізмом повернення 95" (1:1) 180 x 180 см., ПК: Intel Celeron (R), Intel(R) Celeron (R), Intel(R) Celeron (R) CPU G1610 2 шт. Багатофункціональний пристрій (принтер, сканер, ксерокс) I-sensys MF 4018, Багатофункціональний пристрій (принтер, сканер, ксерокс Canon MF 3110. Пристрої для друку HP LaserJet 1018 3 шт.

##### *Аудиторний та бібліотечний фонд*

Забезпеченість навчальними приміщеннями для проведення занять, приладним обладнанням, необхідним для реалізації компонент освітньо-наукової програми, комп'ютерним класом відповідає потребі (100%). Наявні:

- Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України, вул. Героїв Оборони, 10;
- Бібліотека Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», вул. Героїв Оборони, 10.

#### **9. Академічна мобільність**

Індивідуальна академічна мобільність уможливується в рамках договорів про наукову, освітню і творчу співпрацю та співробітництво між закладами вищої освіти України, науковими установами.

До керівництва науковою роботою здобувачів можуть бути залучені провідні фахівців університетів України та країн ЄС на умовах індивідуальних договорів.

Допускається перезарахування кредитів, отриманих у інших університетах України, за умови відповідності їх кількості. Навчання іноземних аспірантів проводиться на загальних умовах або за індивідуальним графіком.

Кожен здобувач вищої освіти має можливість в рамках національної академічної мобільності проходити у ЗВО - партнерах (в межах науково-освітнього консорціуму) окремі курси, навчатися протягом семестру з подальшим визнанням отриманих результатів та зарахуванням кредитів.

<b>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</b>	Навчання іноземних громадян здійснюється на загальних підставах.
---	--

## II. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО- НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

### 1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, педагогічна практика, дисертаційна робота доктора філософії)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
<b>1. Обов'язкові компоненти ОНП</b>			
ОК 1	Філософія	4	Іспит
ОК 2	Фахова іноземна мова (англійська, німецька) (для академічних цілей)	6	Іспит
ОК 3	Методологія, організація та технологія наукових досліджень	3	Іспит
ОК 4	Педагогіка вищої школи	2	Залік
ОК 5	Інтелектуальна власність у науково-дослідній сфері	3	Залік
ОК 6	Інформаційні технології в наукових дослідженнях	3	Залік
ОК 7	Аграрна політика і земельні відносини	3	Іспит
ОК 8	Моделювання соціально-економічних процесів	3	Залік
ОК 9	Статистичні методи прогнозування діяльності підприємства	3	Залік
ОК 10	Економіка розвитку та міжнародна інтеграція	3	Залік
ОК 11	Науково-педагогічна практика	3	Залік, звіт
<i>Загальний обсяг обов'язкових компонент</i>		36	
<b>2. Вибіркові компоненти ОНП (4 дисципліни з переліку)</b>			
ВК 1	Глобалізаційні процеси в сучасному світі	3	Залік
ВК 2	Економічні ризики в аграрній економіці	3	Залік
ВК 3	Аграрна інтеграція та продовольча безпека	3	Залік
ВК 4	Економічна безпека і стійкість підприємств	3	Залік
ВК 5	Роль підприємництва у розвитку сільських територій	3	Залік
ВК 6	Етапи і культура підприємництва	3	Залік
ВК 7	Сучасні економічні теорії	3	Залік
ВК 8	Організація наукових досліджень розвитку аграрного ринку	3	Залік
ВК 9	Регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією	3	Залік
ВК 10	Кооперація в сільському господарстві	3	Залік
ВК 11	Державне регулювання і бізнес-планування	3	Залік
ВК 12	Соціальна відповідальність сільськогосподарських підприємств та розвиток соціального капіталу	3	Залік
<i>Загальний обсяг вибірових компонент (4 по вибору)</i>		12	
<b>ВСЬОГО</b>		<b>48</b>	

## 2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма включає чотири складові, що передбачають набуття здобувачем компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій, що забезпечується реалізацією наступних наборів обов'язкових освітніх компонент:

	Обов'язкові компоненти	Обсяг, ЄКТС
Здобуття глибоких знань із спеціальності 15 ЄКТС	ОК 7. Аграрна політика і земельні відносини	3
	ОК 8. Моделювання соціально-економічних процесів	3
	ОК 9. Статистичні методи прогнозування діяльності підприємства	3
	ОК 10. Економіка розвитку та міжнародна інтеграція	3
	ОК 11. Науково-педагогічна практика	3
Оволодіння загальнонауковими компетентностями 4 ЄКТС	ОК 1. Філософія	4
Набуття універсальних навичок дослідника 11 ЄКТС	ОК 3. Методологія наукових досліджень	3
	ОК 4. Педагогіка вищої школи	2
	ОК 5. Інтелектуальна власність у науково-дослідній сфері	3
	ОК 6. Інформаційні технології в наукових дослідженнях	3
Здобуття мовних компетентностей 6 ЄКТС	ОК 2. Фахова іноземна мова (англійська, німецька)	6

## 3. Форми атестації здобувачів

Атестація випускників освітньо-наукової програми «Аграрна економіка» проводиться у формі публічного захисту дисертації на здобуття ступеня вищої освіти «Доктор філософії» та завершується видачою документу встановленого зразка про присудження йому ступеня доктора філософії.

Атестація здійснюється відкрито і публічно на засіданні разової спеціалізованої вченої ради згідно Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії.

## 4. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньо-наукової програми

	Освітня складова											Наукова складова
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	
ЗК01	X	X	X				X	X				X
ЗК02			X			X			X			X

ЗК03		X			X					X		X
ЗК04	X	X		X				X				X
ЗК05	X		X				X		X	X	X	X
СК01								X	X			X
СК02		X	X	X			X	X				X
СК03			X	X		X	X		X	X		X
СК04				X							X	X
СК05							X	X	X	X		X
СК06							X	X	X			X
СК07			X		X					X		X
СК08	X						X	X		X		X

### 5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН) обов'язковими компонентами освітньо-наукової програми

	Освітня складова											Наукова складова
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	
РН01			X				X	X	X	X		X
РН02	X						X	X	X	X		X
РН03	X		X				X	X	X	X		X
РН04						X		X	X			X
РН05			X		X					X		X
РН06		X		X	X		X				X	X
РН07				X							X	X
РН08			X				X	X	X	X		X
РН09	X		X			X	X	X	X	X		X
РН10						X	X	X	X	X		X

\* Дисципліна формує компетентності у відповідності до специфіки освітньої траєкторії, обраної здобувачем вищої освіти

### III. Загальні вимоги до наукової складової освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в галузі знань «Економіка», результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану.

У якості обов'язкової форми та виду звітності виступає щорічний звіт здобувача освітньо-наукового ступеня. Результативність науково-дослідної роботи щорічно оцінюється за кількістю фахових публікацій та актів впровадження

отриманих результатів (у вигляді рекомендацій, виступів на конференціях, патентів тощо). По закінченню наукової роботи аспірант повинен підготувати і на засіданні відділу провести апробацію дисертаційної роботи у формі презентації.

Тематика наукових досліджень:

Теорія та практика прогнозування та макроекономічне планування в системі державного управління агропродовольчим сектором економіки.

Механізми управління економікою на галузевому, міжгалузевому та регіональному рівнях.

Методи та економічні важелі регулювання економічних процесів у аграрній сфері та їх ефективність.

Економічна та аграрна політика держави, шляхи та засоби їх реалізації.

Форми, методи та важелі державного регулювання агропродовольчим сектором економіки та сільськими територіями.

Організаційні форми, структура та завдання органів державного управління агропродовольчим сектором економіки та сільськими територіями.

Продовольча та економічна безпека регіонів та національної економіки.

Інвестиційний процес в агропродовольчому секторі економіки, державна інвестиційна політика та механізм її реалізації.

Інноваційний розвиток в агропродовольчому секторі економіки, державна інноваційна політика, науково-технічна політика та механізм її реалізації.

Формування стратегій економічного розвитку агропродовольчого сектора економіки (стратегія макроекономічного розвитку, стратегічне планування розвитку окремих макроекономічних процесів).

Державне прогнозування соціально-економічного розвитку агропродовольчого сектора та національної економіки.

Державні програми соціально-економічного розвитку агропродовольчого сектора економіки та державні цільові програми.

Державне регулювання інституціональних змін в агропродовольчому секторі та національній економіці, роздержавлення власності та приватизація, управління державними корпоративними правами.

Прогнозування та державне регулювання окремих макроекономічних процесів (виробництво, доходи, споживання, інвестиції, інфляція, валютний курс тощо).

Прогнозування та державне регулювання довгострокового економічного розвитку агропродовольчого сектора економіки.

Регуляторна політика держави щодо агропродовольчого сектора економіки та механізм її реалізації.

Антимонопольна (конкурентна) політика щодо агропродовольчого сектора економіки та механізм її реалізації.

Проблеми економічної оцінки природно-ресурсного потенціалу та якості навколишнього природного середовища в агропродовольчому виробництві.

Теорія та методологія економічних відносин у сфері природокористування, охорони навколишнього середовища та забезпечення екологічної безпеки в агропродовольчому секторі економіки.

Світові аграрні ринки та сільське господарство, тенденції та закономірності їх розвитку.

Прямі зарубіжні інвестиції в агропродовольчий сектор економіки та міжнародне виробництво.

Глобальні продовольча та екологічна проблеми та виклики економічного розвитку.

Проблеми участі України в глобальному та регіональному економічному, науково-технічному та інформаційному співробітництві щодо агропродовольчого сектора економіки.

Теоретичні і методологічні основи та прикладні питання аграрної політики, концептуальних основ розвитку сільського господарства, формування і регулювання відносин власності в агропродовольчому секторі економіки.

Проблеми реформування і економічного регулювання земельних і майнових відносин в аграрній сфері.

Обґрунтування системи заходів по ефективному використанню виробничого потенціалу АПК (земельні та трудові ресурси, основні засоби тощо).

Системи ціноутворення та економічний механізм функціонування в агропродовольчому секторі економіки.

Формування собівартості, цін та рентабельності виробництва в продуктових підкомплексах АПК на всіх етапах відтворювального процесу.

Закономірності формування і ефективність функціонування інтеграційних структур «сільське господарство - переробні галузі промисловості - збут і реалізація».

Розробка наукових основ удосконалення економічних взаємовідносин сільськогосподарського виробництва з сферою заготівель, переробки, зберігання і реалізації продукції в ринкових умовах.

Теоретичні і методичні основи транспортного обслуговування і логістики та її застосування в управлінні вантажними потоками в агропродовольчому секторі економіки.

Проблеми зовнішньоекономічної діяльності і розвитку експортного потенціалу агропродовольчого сектору економіки.

Економічна ефективність використання земельних ресурсів у сільському господарстві, включаючи меліоровані землі.

## **Вимоги до наявності внутрішньої системи забезпечення якості освіти**

Моніторинг якості освіти та наукової діяльності, а також ступеня виконання аспірантами основних завдань індивідуального плану згідно положень освітньо-наукової програми здійснюється на підставі результатів:

поточного та підсумкового контролю навчальної складової програми;

піврічних та річних звітів аспірантів з науково-дослідної роботи на засіданнях відповідних відділів і Вченої ради ННЦ «Інститут аграрної економіки».

Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в Національному науковому центрі «Інститут аграрної економіки» затверджено вченою радою ННЦ «ІАЕ» протокол №10 від 21 жовтня 2020 р. ([http://www.iae.org.ua/images/iae/aspirantura/polozhennia\\_yakist.pdf](http://www.iae.org.ua/images/iae/aspirantura/polozhennia_yakist.pdf)).